

L I G J
Nr.9571, datë 3.7.2006

**PËR RATIFIKIMIN E “MARRËVESHJES FINANCIARE NDËRMJET KËSHILLIT TË
MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE KOMISIONIT TË KOMUNITETEVE
EUROPIANE “PËR PROGRAMIN RAJONAL CARDS 2005””**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet “Marrëveshja financiare ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Komisionit të Komuniteteve Europiane “Për programin rajonal CARDS 2005””.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4987, datë 21.7.2006 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

MARRËVESHJE FINANCIARE
KUSHTET SPECIALE

Komuniteti European, këtu e tutje referuar si “Komuniteti”, i përfaqësuar nga Komisioni i Komuniteteve Europiane, këtu e tutje referuar si “Komisioni”, nga njëra anë, dhe Këshilli i Ministrave të Republikës së Shqipërisë, këtu e tutje referuar si “Përfituesi”, nga ana tjetër, kanë rënë dakord si më poshtë:

Neni 1

Natyra dhe qëllimi i veprimit

1.1. Komuniteti do të kontribuojë për financimin e programit CARDS Rajonal 2005, këtu e tutje referuar si “Programi”, i cili është përshkruar në dispozitat teknike dhe administrative në shtojcën II.

1.2. Ky program do të zbatohet në përputhje me Marrëveshjen financiare dhe shtojcat e saj: Kushtet e përgjithshme (shtojca I) dhe Dispozitat teknike dhe administrative (shtojca II).

Neni 2

Kontributi financiar i komunitetit

2.1 Kostoja totale e programit është 47.9 milionë euro.

2.2 Komuniteti merr përsipër financimin e shumës 47.9 milionë euro. Ndarja e kontributit financiar të Komunitetit sipas zërave të buxhetit është përshkruar në buxhetin e përfshirë në Dispozitat teknike dhe administrative në shtojcën II.

Neni 3

Kontributi i përfituesit

Aty ku, një pjesë apo i gjithë kontributi i Përfituesit është i një natyre jofinanciare, rregullat e detajuara do të përcaktohen në një memorandum mirëkuptimi të veçantë në lidhje me çdo program/projekt.

Neni 4

Periudha e ekzekutimit

Periudha e ekzekutimit të Marrëveshjes financiare do të fillojë në momentin e hyrjes në fuqi të Marrëveshjes financiare dhe do të përfundojë, e shumta, në datën 31.12.2014. Kjo periudhë ekzekutimi do të përfshijë dy faza: një fazë operative të zbatimit, e cila do të fillojë në momentin e hyrjes në fuqi të Marrëveshjes financiare dhe do të përfundojë në datën 31.12.2012. Nga kjo datë do të fillojë faza e mbylljes, e cila do të përfundojë në fund të periudhës së ekzekutimit.

Neni 5

Afati për nënshkrimin e kontratave të zbatimit të Marrëveshjes financiare

Kontratat e zbatimit të Marrëveshjes financiare do të nënshkruhen, e shumta, brenda datës 24.11.2008. Ky afat nuk mund të shtyhet. Kjo normë nuk aplikohet mbi kontratat e auditimit dhe vlerësimit, të cilat mund të nënshkruhen më vonë.

Neni 6

Adresat

Të gjitha komunikimet në lidhje me zbatimin e Marrëveshjes financiare do të jenë të shkruara, do t'i referohen shprehimisht programit dhe do të dërgohen në adresat e mëposhtme:

a) për Komisionin
Z. Dirk Meganeck
Drejtor
Drejtorja e Përgjithshme e Zgjerimit
CHAR 04/99
B-1049 Bruksel, Belgjikë
Fax: +32 2 295 74 82

b) për Përfituesin
Znj. Arenca Trashani
Ministër i Integrimit European
Bulevardi "Dëshmorët e Kombit"
Tiranë, Shqipëri
Fax: +355 4 25 62 67

Neni 7 **Shtojcat**

7.1. Dokumentet e mëposhtme do t'i bashkëngjiten kësaj Marrëveshjeje dhe do të përbëjnë pjesë integrale të saj:

Shtojca I: Kushtet e përgjithshme

Shtojca II: Dispozitat teknike dhe administrative

7.2. Në rast të një konflikti midis dispozitave të shtojcave dhe atyre të kushteve speciale të Marrëveshjes financiare, dispozitat e kushteve speciale do të kenë përparësi. Në rast të një konflikti midis dispozitave të shtojcës I dhe atyre të shtojcës II, dispozitat e shtojcës I do të kenë përparësi.

Neni 8 **Kushte të tjera speciale të zbatueshme për programin**

8.1 Kushtet e përgjithshme plotësohen nga dispozitat e mëposhtme:

Me qëllim që të sigurohet një zbatim efektiv i kësaj Marrëveshjeje financiare, Përfituesi do të ndërmarrë të gjitha masat e nevojshme për të siguruar që:

- Ekspertët e kontraktuar nga Komisioni për zbatimin e programit lidhur me këtë Marrëveshje financiare do të gëzojnë mbrojtjen e tij dhe do t'u jepen lejekalimi të nevojshme për të bërë të mundur lëvizjen e lirë të tyre brenda territorit të Shqipërisë.

- Të gjithë personelit që merr pjesë në zbatimin e programit dhe anëtarë të afërt të familjeve të tyre do t'u akordohen përfitime jo më pak të favorshme, privilegje dhe përjashtime si ato që i akordohen zakonisht të punësuarve të tjerë të stafit ndërkombëtar në Shqipëri sipas çdo marrëveshjeje dypalëshe ose shumëpalëshe për ndihmë ekonomike.

- Të gjithë personelit që merr pjesë në zbatimin e programit dhe anëtarëve të afërt të familjeve të tyre t'u lejohet hyrja në Shqipëri për t'u vendosur për të punuar dhe për t'u larguar nga Shqipëria ashtu siç parashikohet në kontratë.

- Të gjitha lejet e nevojshme për importimin e pajisjeve për këtë program, si dhe lejet e kërkuara për rieksporimin e po të njëjtave sende do të jepen.

- Të gjitha importet e kryera nën këtë Marrëveshje financiare do të përjashtohen nga taksat e doganave, detyrimet eksportuese ose taksa dhe ngarkesa të tjera fiskale.

- Të gjitha prokurimet publike të pajisjeve dhe shërbimeve të zhvilluara nën këtë Marrëveshje financiare do të përjashtohen nga taksat e shitjeve ose tarifave të tjera fiskale të të njëjtës natyrë.

- Në të gjitha këto raste, Përfituesi do të sigurojë bashkëpunim të plotë me autoritetet përkatëse.

- Përveç të tjerash, Përfituesi do të sigurojë akses në kompanitë shtetërore dhe institucione të tjera qeverisëse, të cilat do të përfshihen ose janë të nevojshme për implementimin e programit.

Në rast vështirësish në zbatimin e programit, palët bien dakord të konsultohen menjëherë, me qëllim që të ndërmarrin të gjitha veprimet e nevojshme për t'i zgjidhur këto vështirësi.

Importi dhe rieksporimi i pajisjeve

Përfituesi duhet të japë lejet e nevojshme për importimin e pajisjeve profesionale të kërkuara për të ekzekutuar masat që u nënshtrohen ligjeve ekzistuese, rregullave dhe rregulloreve të marrësit.

Përfituesi duhet t'u japë personave fizikë dhe juridikë që kanë ofruar punime, pajisje ose kontrata shërbimesh, lejet e kërkuara për rieksporimin e pajisjeve në fjalë.

Neni 9 **Hyrja në fuqi e Marrëveshjes financiare**

Marrëveshja financiare do të hyjë në fuqi në datën në të cilën ajo do të nënshkruhet nga pala e fundit.

Bërë në dy kopje origjinale në gjuhën angleze, një kopje për Komisionin dhe një kopje për Përfituesin.

PËR KOMISIONIN

PËR PËRFITUESIN

z. D.Meganeck
Drejtör

znj. Arenca Trashani
Ministër i Integrimit European

Rezervë: Për sa i përket nenit 9, kjo Marrëveshje financiare do të hyjë në fuqi për palën shqiptare në ditën e hyrjes në fuqi të ligjit për ratifikimin e saj nga Kuvendi i Shqipërisë.

Ministre e Integrimit European
Arenca Trashani

SHTOJCA I KUSHTET E PËRGJITHSHME

TITULLI I FINANCIMI I PROJEKTIT/PROGRAMIT

Neni 1

Parime të përgjithshme

1.1 Kontributi financiar i Komunitetit do të kufizohet nga shuma e përcaktuar në Marrëveshjen financiare.

1.2 Dhënia e financimit nga Komuniteti do të kushtëzohet nga plotësimi i detyrimeve që rrjedhin nga kjo Marrëveshje financiare nga ana e Përfituesit.

Neni 2

Tejkalimi i kostove dhe mbulimi i tyre

2.1 Tejkalimet individuale të zërave të buxhetit të Marrëveshjes financiare do të trajtohen me anë të rishpërndarjes së fondeve të buxhetit të përgjithshëm, në përputhje me nenin 17 të këtyre kushteve të përgjithshme.

2.2 Në qoftë se ekziston një rrezik i tejkalimit të shumës totale të përcaktuar në Marrëveshjen financiare, Komisioni mund, ose të zvogëlojë projektin/programin, ose të kërkojë angazhimin e burimeve financiare të Përfituesit apo burime të tjera jekomunitare.

2.3 Në qoftë se projekti/programi nuk mund të zvogëlohet ose në qoftë se tejkalimi nuk mund të mbulohet as nga fondet e Përfituesit apo burime të tjera, Komisioni mund të japë, në mënyrë të jashtëzakonshme, financime komunitare shtesë. Në këtë rast, kostot shtesë do të financohen pa cenuar rregullat dhe procedurat e Komunitetit, duke çelur një kontribut financiar shtesë, i cili do të përcaktohet nga Komisioni.

TITULLI II ZBATIMI

Neni 3

Parime të përgjithshme

3.1 Projekti/programi do të zbatohet nga Komisioni duke vepruar për dhe në emër të Përfituesit.

3.2 Komisioni do të përfaqësohet në shtetin e Përfituesit nga kryetari i delegacionit të tij.

Neni 4

Periudha e ekzekutimit

4.1 Periudha e ekzekutimit të Marrëveshjes financiare do të fillojë me hyrjen në fuqi të Marrëveshjes financiare dhe do të përfundojë në datën e përcaktuar në nenin 4 të kushteve specifike.

4.2 Kjo periudhë ekzekutimi do të përfshijë dy faza:

- një fazë operative zbatimi, ku kryhen veprimtaritë kryesore. Kjo fazë do të fillojë me hyrjen në

fuqi të Marrëveshjes financiare dhe do të përfundojë 24 muaj përpara fundit të kohës së ekzekutimit;

- faza e mbylljes gjatë së cilës do të kryhen kontrollet financiare dhe vlerësimi, si dhe do të mbyllen teknikisht dhe financiarisht kontratat për zbatimin e Marrëveshjes financiare. Kjo fazë do të fillojë në datën e përfundimit të fazës operative të zbatimit dhe do të përfundojë e shumta 24 muaj pas kësaj date.

4.3 Kostot që rrjedhin nga aktivitetet kryesore do të jenë të pranueshme për financimin e Komunitetit vetëm në qoftë se ato kanë lindur gjatë fazës operative të zbatimit. Kostot që rrjedhin nga kontrolli financiar përfundimtar, vlerësimi dhe mbyllja e aktiviteteve do të jenë të pranueshme deri në fund të fazës së mbylljes.

4.4 Çdo fond i mbetur nga kontributi i Komunitetit do të fshihet automatikisht gjashtë muaj pas përfundimit të periudhës së ekzekutimit.

4.5 Në raste të jashtëzakonshme dhe të justifikuara siç duhet, mund të paraqitet një kërkesë për zgjatjen e fazës operative të zbatimit dhe, rrjedhimisht, të periudhës së ekzekutimit. Në qoftë se zgjatja e afatit kërkohet nga Përfituesi, kërkesa duhet të paraqitet të paktën tre muaj përpara përfundimit të fazës operative të zbatimit dhe të miratohet nga Komisioni përpara kësaj date.

4.6 Në raste të jashtëzakonshme dhe të justifikuara siç duhet dhe pas përfundimit të fazës operative të zbatimit, mund të paraqitet një kërkesë për zgjatjen e afatit të fazës së mbylljes dhe, rrjedhimisht, të periudhës së ekzekutimit. Në qoftë se zgjatja e afatit kërkohet nga Përfituesi, kërkesa duhet të paraqitet të paktën tre muaj përpara përfundimit të fazës së mbylljes dhe të miratohet nga Komisioni përpara kësaj date.

TITULLI III

LIDHJA E KONTRATAVE DHE DHËNIA E GRANTEVE

Neni 5

Parime të përgjithshme

Të gjitha kontratat e zbatimit të Marrëveshjes financiare duhet të lidhen në përputhje me procedurat dhe dokumentet standarde të përcaktuara dhe të publikuara nga Komisioni për zbatimin e operacioneve të jashtme, në fuqi në momentin e nisjes së procedurave në fjalë.

Neni 6

Afati përfundimtar për nënshkrimin e kontratave të zbatimit të Marrëveshjes financiare

6.1 Kontratat e zbatimit të Marrëveshjes financiare duhet të nënshkruhen nga të dyja palët brenda tre vjetësh nga miratimi i angazhimit buxhetor nga Komisioni, pra e shumta deri në datën e caktuar në nenin 5 të kushteve specifike. Ky afat nuk mund të shtyhet.

6.2 Norma e mësipërme nuk do të aplikohet për kontratat e kontrollit financiar dhe të vlerësimit, të cilat mund të nënshkruhen edhe më vonë.

6.3 Në datën e përmendur në nenin 5 të kushteve specifike, çdo fond për të cilin nuk është nënshkruar ndonjë kontratë nuk janë nënshkruar, do të fshihet.

6.4 Çdo kontratë për të cilën nuk ka filluar asnjë pagesë brenda tre vjetësh nga nënshkrimi i saj do të përfundojë automatikisht dhe fondet e saj do të fshihen.

Neni 7

Pranueshmëria

7.1 Pjesëmarrja në ftesat për tendera për kontratat për punime, furnizime ose shërbime është e hapur në kushte të barabarta për të gjithë personat fizikë dhe juridikë të shteteve anëtare të Komunitetit dhe në përputhje me kushtet specifike të akteve bazë rregullues të sektorëve të interesuar të bashkëpunimit, për të gjithë personat fizikë dhe juridikë të vendeve të treta përfituese ose të çdo vendi tjetër të tretë të përcaktuar shprehimisht në këto akte.

7.2 Pjesëmarrja në konkurset për propozime është e hapur në kushte të barabarta për të gjithë personat fizikë dhe juridikë të shteteve anëtare të Komunitetit dhe në përputhje me kushtet specifike të akteve bazë rregulluese të sektorëve të interesuar të bashkëpunimit, për të gjithë personat fizikë dhe

juridikë të vendeve të treta përfituese ose të çdo vendi tjetër të tretë të përcaktuar shprehimisht në këto akte.

7.3 Në mënyrë të jashtëzakonshme, në raste të justifikuara të miratuara nga Komisioni, mund të vendoset që, në bazën e kushteve specifike të përcaktuara në aktet bazë rregulluese të sektorëve të interesuar të bashkëpunimit, të lejohen shtetasit e vendeve të treta, të ndryshëm nga ata të përcaktuar në paragrafët 1 dhe 2, të marrin pjesë në tenderat për kontrata.

7.4 Mallrat dhe furnizimet e financuara nga Komuniteti dhe të nevojshme për përmbushjen e kontratave të punimeve, furnizimeve dhe shërbimeve, si dhe të procedurave të prokurimit të nisura nga përfituesi i grantit për ekzekutimin e aktivitetit të financiar, duhet ta kenë origjinën e tyre në vende të pranueshme për të marrë pjesë, siç përcaktohet në tre paragrafët e mësipërm.

7.5 Ky rregull i kombësisë do të aplikohet gjithashtu për ekspertët e propozuar nga ofruesit e shërbimeve, të cilët do të marrin pjesë në procedurat e tenderave ose në kontratat e shërbimeve të financuara nga Komuniteti.

TITULLI IV

RREGULLAT E ZBATUESHME PËR PËRMBUSHJEN E KONTRATAVE

Neni 8

E drejta e vendosjes dhe e qëndrimit

8.1 Kur justifikohet nga natyra e kontratës, personat fizikë dhe juridikë që marrin pjesë në ftesat për tendera për kontratat e punimeve, furnizimeve ose shërbimeve do të gëzojnë të drejtën e përkohshme të vendosjes dhe të qëndrimit në vendin e Përfituesit. Kjo e drejtë do të jetë e vlefshme për një muaj pas dhënies së kontratës.

8.2 Kontraktorët (duke përfshirë përfituesin e grantit) dhe personat fizikë, shërbimet e të cilëve janë të nevojshme për përmbushjen e kontratave, si dhe anëtarët e familjeve të tyre do të gëzojnë të drejta të ngjashme gjatë zbatimit të projektit/programit.

Neni 9

Normat tatimore dhe doganore

9.1 Përveç rasteve ku parashikohet në kushtet speciale, detyrimet doganore dhe detyrime të tjera (duke përfshirë TVSH-në ose taksa ekuivalente) do të jenë të përjashtuara nga financimi i Komunitetit.

9.2 Shteti përfitues duhet të aplikojë për kontratat e prokurimeve dhe grantet e financuara nga Komuniteti normat tatimore dhe doganore më të favorizuara, të aplikuara për shtetet ose organizatat e zhvillimit ndërkombëtar me të cilat ai ka marrëdhënie.

9.3 Aty ku marrëveshja kuadër ose shkëmbimi i letrave të aplikueshme përfshin norma më të detajuara mbi këtë çështje, ato duhet të aplikohen gjithashtu.

Neni 10

Normat mbi kursin e këmbimit

10.1 Shteti përfitues merr përsipër të autorizojë importin ose blerjen e valutës së huaj të nevojshme për zbatimin e projektit. Ai merr përsipër gjithashtu të aplikojë normativën e tij kombëtare për këmbimin e valutës në një mënyrë jo diskriminuese për kontraktorët që lejohen të marrin pjesë sipas nenit 7 të këtyre kushteve.

10.2 Aty ku marrëveshja kuadër ose shkëmbimi i letrave të aplikueshme përfshin norma më të detajuara mbi këtë çështje, ato duhet të aplikohen gjithashtu.

Neni 11

Përdorimi i të dhënave nga studimet

Aty ku Marrëveshja financiare përfshin financimin e një studimi, kontrata në lidhje me këtë studim, nënshkruar për zbatimin e Marrëveshjes financiare, duhet të rregullojë pronësinë e këtij studimi, si dhe të drejtat e Përfituesit ose të Komisionit për të përdorur të dhënat në studim, për ta publikuar atë ose për

t'ua dhënë palëve të treta.

Neni 12

Alokimi i fondeve të rikthyera nga kontratat

12.1 Fondet e rikthyera nga pagesat e kryera gabimisht, nga garancitë e pagesave parafinancuese ose nga përfitimet që rrjedhin nga garancitë e ofruara në bazë të kontratave të financuara sipas kësaj Marrëveshjeje financiare, duhet të alokohen për projektin/programin.

12.2 Ndëshkimet financiare të vendosura nga autoriteti kontraktues ndaj një kandidati apo pjesëmarrësi në tender, i cili hyn në rastet e përjashtimit në kuadrin e një kontrate prokurimi, kërkesa për garancitë e tenderit, si dhe dëmet që i shkaktohen Komisionit, do t'i ripaguhën buxhetit të përgjithshëm të Komuniteteve Europiane.

TITULLI V

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 13

Transparenca

13.1 Çdo projekt/program i financuar nga Komuniteti do të jetë objekt i operacioneve të përshtatshme informuese dhe komunikuese. Këto veprime do të përcaktohen me miratimin e Komisionit.

13.2 Këto operacione informuese dhe komunikuese duhet të kryhen sipas rregullave të përcaktuara e të publikuara nga Komisioni për transparencën e aktiviteteve të jashtme, në fuqi në momentin e kryerjes së këtyre veprimeve.

Neni 14

Parandalimi i parregullive, mashtrimit dhe korrupsionit

14.1 Përfituesi duhet të marrë masat e përshtatshme për të parandaluar parregullsitë dhe mashtrimet dhe, me kërkesë të Komisionit, të nisë ndjekjet penale për rikthimin e fondeve të paguara gabimisht. Përfituesi do të informojë Komisionin për çdo masë të marrë.

14.2 "Parregullsi" do të thotë çdo shkelje e Marrëveshjes financiare, kontratave të zbatimit ose të së drejtës komunitare, i cili shkaktohet si pasojë e një veprimi ose mosveprimi të një operatori ekonomik, dhe që ka ose do të kishte si efekt cenimin e buxhetit të përgjithshëm të Komuniteteve Europiane ose të buxheteve të administruara prej tyre, duke pakësuar ose duke humbur të ardhura që rrjedhin nga burime të tyre të mbledhura direkt në emër të Komuniteteve Europiane, ose nga çdo zë i pajustificuar shpenzimi.

"Mashtrim" do të thotë çdo veprim ose mosveprim i qëllimshëm që lidhet me;

- përdorimin ose paraqitjen e dokumenteve ose deklarateve të rreme, jo korrekte ose të paplota, të cilat kanë si efekt të tyre përvetësimin ose mbajtjen e padrejtë të fondeve nga buxheti i përgjithshëm i Komuniteteve Europiane ose nga buxhetet e administruara prej tyre ose në emër të tyre;

- mosdhënien e informacionit në kundërshtim me detyrimet specifike, me të njëjtin efekt;

- keqpërdorimin e këtyre fondeve për qëllime të tjera të ndryshme nga ato për të cilat janë ofruar fillimisht.

Përfituesi do të informojë menjëherë Komisionin për çdo element që sillet në vëmendjen e tij, i cili lë për të dyshuar për parregullsi ose mashtrim.

14.3 Përfituesi merr përsipër të ndërmarrë të gjitha masat e duhura për të ndrequr çdo praktikë korruptive pasive ose aktive, çfarëdo qoftë ajo, në çdo fazë të procedurës për dhënien e kontratave ose granteve ose në zbatimin e kontratave që lidhen me të.

"Korrupsion pasiv" do të thotë veprim i paramenduar i një nëpunësi, i cili, direkt ose me anë të një ndërmjetësi, kërkon ose përfiton avantazhe të çdo lloji, çfarëdo qoftë ky, për veten e tij ose për një palë të tretë, ose pranon një premtim për një përfitim të tillë, për të vepruar ose për t'u shmangur nga veprimi në përputhje me detyrën e tij ose në ushtrimin e funksioneve të tij, duke shkelur detyrat e tij funksionale, veprim që ka ose do të kishte si efekt cenimin e interesave financiarë të Komuniteteve Europiane.

"Korrupsion aktiv" do të thotë veprim i paramenduar i cilitdo që, direkt apo nëpërmjet një ndërmjetësi, i premtos ose i jep një avantazh të çdo lloji, çfarëdo qoftë ai, një nëpunësi për veten e tij ose për një palë të tretë, për të vepruar ose për t'u shmangur nga veprimi në përputhje me detyrën e tij ose në ushtrimin e funksioneve të tij, duke shkelur detyrat e tij funksionale, veprim që ka ose do të kishte si efekt cenimin e interesave financiarë të Komuniteteve Europiane.

Neni 15

Verifikimet dhe kontrollet nga Komisioni, Zyra Europiane Kundër Mashtrimit (OLAF) dhe Gjykata e Kontrollit Financiar e Komuniteteve Europiane

15.1 Përfituesi bie dakord që Komisioni, OLAF dhe Gjykata e Kontrollit Financiar e Komuniteteve Europiane të kryejnë kontrolle dokumentacioni apo në vend mbi përdorimin që i është bërë financimit të Komunitetit sipas Marrëveshjes financiare (duke përfshirë procedurat për dhënien e kontratave dhe granteve), si dhe të kryejnë një kontroll financiar të plotë, nëse është e domosdoshme, në bazë të dokumenteve mbështetëse të llogarive dhe dokumenteve kontabël, si dhe të çdo dokumenti tjetër që lidhet me financimin e projektit/programit, gjatë gjithë kohëzgjatjes së marrëveshjes, si dhe për shtatë vjet pas datës së pagesës së fundit.

15.2 Përfituesi bie dakord gjithashtu që OLAF mund të kryejë kontrolle në vend dhe verifikime në përputhje me procedurat e përcaktuara nga e drejta komunitare për mbrojtjen e interesave financiarë të Komuniteteve Europiane kundër mashtrimit dhe parregullsive të tjera.

15.3 Për këtë qëllim, Përfituesi merr përsipër t'u japë nëpunësve të Komisionit, të OLAF dhe të Gjykatës së Kontrollit Financiar të Komuniteteve Europiane, si dhe përfaqësuesve të tjerë të autorizuar, mundësinë e hyrjes në vendet dhe ambientet në të cilat aktivitetet e financuara sipas Marrëveshjes financiare janë kryer, duke përfshirë sistemet e tyre kompjuterike si dhe çdo dokument ose të dhënë të informatizuar që lidhet me administrimin teknik dhe financiar të këtyre aktivitetëve, si dhe të marrë përsipër çdo masë që është e nevojshme për të lehtësuar punën e tyre. Kjo mundësi hyrjeje për përfaqësuesit e autorizuar të Komisionit Europian, të OLAF dhe Gjykatës së Kontrollit Financiar të Komuniteteve Europiane do të jepet në kushtet e një konfidencialiteti të plotë lidhur me palët e treta, duke mos cenuar detyrimet që rrjedhin nga e drejta publike të cilave ato u nënshtrohen. Dokumentet duhet të jenë të konsultueshme dhe të arkivuara në një mënyrë që të lejojë inspektim të lehtë të tyre. Përfituesi është i detyruar të njoftojnë Komisionin, OLAF ose Gjykatën e Kontrollit Financiar të Komuniteteve Europiane për vendin e saktë ku ruhen këto dokumente.

15.4 Kontrollet dhe kontrollet financiare të përmendura më sipër do të aplikohen edhe për kontraktorët dhe nënkontraktorët të cilët kanë përfituar financime të Komunitetit.

15.5 Përfituesi do të njoftohet mbi misionet e kontrollit në vend nga përfaqësuesit e emëruar nga Komisioni, OLAF ose Gjykata e Llogarive.

Neni 16

Konsultimet midis Komisionit dhe Përfituesit

16.1 Përfituesi dhe Komisioni do të konsultojnë njëri-tjetrin përpara paraqitjes së çdo mosmarrëveshjeje në lidhje me zbatimin ose interpretimin e kësaj Marrëveshje financiare.

16.2 Konsultimet mund të çojnë në ndryshimin, ndërprerjen ose përfundimin e Marrëveshjes financiare.

Neni 17

Ndryshimet në Marrëveshjen financiare

17.1 Çdo ndryshim në kushtet speciale dhe shtojcën II të Marrëveshjes financiare do të bëhet me shkrim dhe do të jetë objekt i një shtojce.

17.2 Në qoftë se kërkesa për një ndryshim vjen nga Përfituesi, ky i fundit duhet t'ia paraqesë kërkesën Komisionit të paktën tre muaj përpara datës së propozuar për hyrjen në fuqi të shtojcës, me përjashtim të rasteve të justifikuara siç duhet nga Përfituesi dhe të pranuar nga Komisioni.

17.3 Rastet specifike të zgjatjes së afatit të fazës operative të zbatimit ose fazës së mbylljes janë të rregulluara nga neni 4 (5) dhe (6) i këtyre kushteve të përgjithshme.

Neni 18

Pezullimi i Marrëveshjes financiare

18.1 Marrëveshja financiare mund të pezullohet në rastet e mëposhtme:

Komisioni mund të pezullojë zbatimin e Marrëveshjes financiare në qoftë se Përfituesi shkel detyrimet që rrjedhin nga Marrëveshja financiare.

Komisioni mund të pezullojë Marrëveshjen financiare, në qoftë se Përfituesi shkel një detyrim që lidhet me të drejtat e njeriut, parimet demokratike dhe shtetin e së drejtës dhe në rastet serioze të korrupsionit.

Marrëveshja financiare mund të pezullohet për shkak të një force madhore, siç përcaktohet më poshtë. “Forcë madhore” do të thotë një situatë e paparashikueshme dhe e jashtëzakonshme ose ngjarje përtej kontrollit të palëve, e cila pengon palët në përmbushjen e çdo detyrimi, dhe që nuk mund t’i ngarkohet një gabimi ose pakujdesie të tyre (ose kontraktorëve të tyre, përfaqësuesve ose punonjësve), si dhe provohet të jetë e pakapërcyeshme, pavarësisht nga përpjekjet që mund të bëhen. Difektet në pajisje ose materiale ose vonesat për t’i bërë të disponueshme, mosmarrëveshjet e punës, grevat ose vështirësitë financiare nuk mund të konsiderohen si forcë madhore. Një palë nuk do të konsiderohet në shkelje të detyrimeve të saj, në qoftë se nuk ka mundur t’i përmbushë ato për shkak të një force madhore. Një palë që ballafaqohet me një forcë madhore duhet të informojë pa vonesë palën tjetër, duke deklaruar natyrën, kohëzgjatjen e mundshme dhe efektet e parashikuara të problemit. Gjithashtu ajo duhet të marrë çdo masë për të minimizuar dëmet e mundshme.

18.2 Asnjë njoftim paraprak nuk do të jepet për vendimin e pezullimit.

18.3 Në momentin e njoftimit të pezullimit, do të tregohen edhe pasojat mbi kontratat në fuqi ose kontratat që janë ende për t’u firmosur.

Neni 19

Përfundimi i Marrëveshjes financiare

19.1 Në qoftë se çështjet që shkaktojnë pezullimin e Marrëveshjes financiare nuk zgjidhen për një periudhë katërmujore, çdo palë mund të mbarojë Marrëveshjen financiare me dy muaj paralajmërim.

19.2 Kur një marrëveshje financiare nuk ka filluar ndonjë pagesë brenda tre vjetësh nga nënshkrimi i saj ose kontratat e zbatimit nuk janë firmosur sipas datave të përcaktuara në nenin 5 të këtyre kushteve, atëherë Marrëveshja financiare do të mbarojë automatikisht.

19.3 Në momentin e njoftimit të mbarimit, do të tregohen edhe pasojat mbi kontratat në fuqi ose kontratat që janë ende për t’u firmosur.

Neni 20

Rregullat për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve

20.1 Çdo mosmarrëveshje në lidhje me Marrëveshjen financiare, e cila nuk mund të zgjidhet brenda një periudhe gjashtëmujore nga konsultimet midis palëve sipas nenit 16 të këtyre kushteve, mund të zgjidhet me anën e arbitratit me kërkesën e njëres prej palëve.

20.2 Në këtë rast, secila nga palët do të caktojë një arbitër brenda 30 ditësh nga paraqitja e kërkesës për arbitrat. Në qoftë se kjo nuk verifikohet, secila nga palët mund t’i kërkojë Sekretarit të Përgjithshëm të Gjykatës së Përhershme të Arbitratit (Hagë) të caktojë një arbitër të dytë. Dy arbitrat, nga ana e tyre, do të caktojnë një arbitër të tretë brenda 30 ditësh. Në qoftë se kjo nuk verifikohet, secila nga palët mund t’i kërkojë Sekretarit të Përgjithshëm të Gjykatës së Përhershme të Arbitratit të caktojë arbitrin e tretë.

20.3 Përveç rastit kur arbitrat vendosin ndryshe, do të aplikohen procedurat e përcaktuara në Rregullat Fakultative të Arbitrimit për Organizatat Ndërkombëtare dhe shtetet e Gjykatës së Përhershme të Arbitratit. Vendimi i arbitrave do të merret me shumicë votash brenda një periudhe tremujore.

20.4 Secila palë do të jetë e detyruar të marrë masat e nevojshme për aplikimin e vendimit të arbitrave.

SHTOJCA 2
KUSHTET TEKNIKE DHE ADMINISTRATIVE

Programi i veprimit vjetor të programit CARDS Rajonal 2005
1. Identifikimi

Zëri i buxhetit	22.05.01 Asistencë për vendet e Ballkanit Perëndimor
Kosto totale	47.9 Mln Euro
Baza ligjore	Rregullorja e Këshillit (KE) nr. 2666/2000 ¹

2. Situata në rajon

Procesi i Stabilizim-Asociimit mbetet politika kuadër për të ndihmuar vendet e Ballkanit Perëndimor në procesin e përafrimit me Bashkimin Europian. Këshilli i Kopenhagenit i dhjetorit 2002 konfirmoi perspektivën europiane të 5 vendeve të Ballkanit Perëndimor, gjë që u rikonfirmua nga Këshilli Europian i Selanikut në qershor 2003. Bashkëpunimi rajonal përbën një nga shtyllat ndërtuese të këtij procesi.

Raporti vjetor për procesin e Stabilizim-Asociimit për Europën Juglindore u botua nga Komisioni në mars 2004. Raporti jep një vlerësim të progresit të vendeve të Ballkanit Perëndimor: Shqipërisë, Bosnjës dhe Hercegovinës, ish-Republikës Jugosllave të Maqedonisë dhe Serbisë e Malit të Zi, duke përfshirë edhe Kosovën sipas përcaktimit të Rezolutës 1244 të Këshillit të Sigurimit, për sa i përket këtij procesi.

Që nga momenti i publikimit të raportit, një sërë zhvillimesh politike kanë ndodhur në rajon. Kroacia ka marrë statusin e vendit kandidat në qershor 2004 dhe, ndërsa negociatat nuk kanë filluar ende, vendi që nga 1 janari 2005 gëzon të drejtën e përfitimit të ndihmës së dhënë nga instrumentet e paraaderimit. Ish-Republika Jugosllave e Maqedonisë, e cila ka aplikuar për anëtarësi në mars 2004, i ka dhënë tashmë përgjigje pyetësorit të dorëzuar nga presidenti Prodi në tetor 2004. Përgjigjet të cilat i janë dorëzuar presidentit Barroso dhe Komisionerit Rehn në 14 shkurt 2005, po shqyrtohen nga shërbimet e Komisionit.

Mbështetja e përqasjes Twin Track çoi në përgatitjen e Raportit të Fizibilitetit për “Përgatitjen e Serbisë dhe Malit të Zi për negociimin e një marrëveshjeje Stabilizim-Asociimi me BE-në”. Ky raport, i cili u botua nga Komisioni në prill 2005 thekson se ky i fundit e konsideron Serbinë dhe Malin e Zi mjaftueshmërisht të përgatitur për të negociuar një MSA. Komisioni gjithashtu ka nxjerrë një komunikatë në lidhje me perspektivën europiane të Kosovës në prill 2005 dhe ka hapur një zyrë lidhëse në Prishtinë gjatë mesit të vitit 2004.

Raporti i pSA i vitit 2004, i referohet gjithashtu progresit thelbësor që është arritur në bashkëpunimin rajonal. Ky bashkëpunim po materializohet nga dialogu intensiv politik midis vendeve të rajonit, si dhe progresi specifik në fusha të rëndësishme si drejtësia dhe çështjet e brendshme, e cila adreson sfidat e luftës kundër krimit të organizuar; dhe infrastrukturës, ku progres domethënës është arritur me nënshkrimin e Memorandumit të Mirëkuptimit në fushat kritike të energjisë dhe transportit. Në dhjetor vendet anëtare të BE-së dhe 11 vendet e Europës Juglindore ranë dakord mbi parimet bazë për një traktat të energjisë së Komunitetit, i cili adreson çështje rregullatore, të tregtisë, ekonomike dhe të mjedisit.

Si shtojca të raportit të pSA u përfshinë edhe seti i parë i partneriteteve europiane, të cilat identifikojnë prioritetet afatshkurtra dhe afatmesme të cilat vendet duhet të adresojnë. Partneritetet për vendet candidate potenciale u adoptuan nga Këshilli Europian në qershor 2004 dhe ai i Kroacisë në shtator të po atij viti. Prioritetet e partneriteteve do të jenë gjithashtu baza për programimin e asistencës e cila jepet nga programi CARDS. Në fund të 2004-ës, Komisioni aprovoi programet MIP për vendet e procesit, si dhe programin rajonal, të gjitha për periudhën 2005-2006 duke plotësuar dokumentet strategjike për vendet dhe MIP-et e aprovuara në vitin 2001.

Raporti i pSA i ka kushtuar vemendje edhe efekteve të masave të tregtisë autonome të dhëna nga BE-ja për vendet e rajonit. Analiza tregon një potencial domethënës të pashfrytëzuar, i cili mund të çojë në rritje të vëllimit të eksporteve nga vende të rajonit. Për të shfrytëzuar këtë potencial të nënkuptuar, vendet duhet të thithin nivele të mjaftueshme investimesh si një mjet për të zgjeruar bazën e tyre të eksportit.

¹ OJ L 7.12.2000, fq.1, Rregullorja e amenduar së fundmi nga Rregullorja e Këshillit (KE) nr. 2257/2004 e datës 20.12.2004 (OJ L 389, 30.12.2004 fq 1)

Për të përfunduar, Kroacia përfiton nga asistenca e paraaderimit Phare, ISPA dhe SAPARD që nga janari 2005. Gjithsesi Kroacia mbetet pjesë e pSA-së dhe mbulohet gjithashtu edhe nga fonde CARDS rajonal (me përjashtim të programeve të bashkëpunimit ndërkufitar që do të mbulohen nga instrumenti i paraaderimit).

3. Përmbledhje e Programit të Veprimit

Objekti i përgjithshëm i Programit të Veprimit Rajonal 2005 është mbështetja për pjesëmarrjen e vendeve të Ballkanit Perëndimor në pSA dhe në veçanti dimensionin e tij rajonal. Ky program i veprimi rajonal reflekton Dokumentin Strategjik Rajonal (RSP) 2002-2006 dhe Programin Indikativ Shumëvjeçar (MIP) e dytë 2005-2006 të aprovuara tashmë.

MIP-i rajonal 2005-2006 identifikon prioritetet si më poshtë, ku fondet rajonale CARDS do të fokusohen për periudhën e referuar:

1. Ngritja institucionale (ngritja e kapaciteteve administrative, duke përfshirë përafrimin me *Acquis*, reforma në administratën publike, bashkëpunimi me agjencitë komunitare). Kjo fushë prioritare justifikohet nga dimensionin rajonal i instrumenteve të implementura, pra dimensionin rajonal i veprimeve të propozuara ose fakti që asistenca në këtë fushë mund të jepet në mënyrë më eficiente në nivel rajonal, dhe arsyetimeve operacionale, veprime të vazhdueshme dhe/ose plotësuese të filluara tashmë në këtë fushë.

2. Drejtësia dhe çështjet e brendshme (rritje e bashkëpunimit të policisë dhe gjyqësorit, tregues të harmonizuar për vlerësimin e sigurisë publike, situatën e krimit dhe instrumentet matëse) me fokus në luftën kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit dhe që të korrespondojë me konsideratat dhe angazhimet politike të bëra nga vendet e Ballkanit Perëndimor. Ky prioritet është i lidhur me natyrën e sfidave që duhen përballuar, domethënë natyrën transnacionale të krimit të organizuar dhe lidhjet midis këtij të fundit dhe korrupsionit, të cilat kërkojnë kundërveprime rajonale dhe ndërkombëtare, dhe arsyetimeve operacionale-të sigurohet vazhdimësi ose plotësim për veprimet e filluara nën MIP-in e mëparshëm.

3. Bashkëveprimi ndërkufitar. Ky prioritet është rajonal për nga vetë natyra e tij dhe gjithashtu korrespondon me angazhimet politike të bëra nga vendet e Ballkanit Perëndimor dhe BE-së. Ai lidh inisiativën e lançuar nga Komisioni Europian të Instrumentit të Fqinjësisë së Re (programe bashkëpunimi me fokus në kufijtë e jashtëm të BE-së). Ky do të plotësohet nga një komponent bashkëpunimi ndërkufitar në kufijtë e brendshëm të rajonit, mbështetur nga CARDS nën pSA. Në këtë fushë, organizatat e shoqërisë civile lokale do të luajnë një rol mjaft të madh.

4. Zhvillimi i sektorit privat. Ky prioritet është përcaktuar në bazë të objektivave të politikës-zhvillimi ekonomik duke qenë një qëllim përfitues për politika të tjera në rajon edhe për arsye të dimensionit rajonal të sfidës që duhet adresuar: ky veprim ka si qëllim konkret thithjen e investimeve të huaja direkte.

5. Zhvillimi i infrastrukturës (transporti, energjia, mjedisi, shoqëria e informacionit). Vendet e Ballkanit Perëndimor kanë rënë dakord përsa i përket përqasjeve të përbashkëta thelbësore në infrastrukturën rajonale. Kjo fushë prioritare korrespondon me një dimension të fuqishëm rajonal duke parë nevojën që rajoni të perceptohet si një hapësirë ekonomike e përbashkët për operatorët e huaj.

Ashtu siç tregohet edhe në MIP-in rajonal 2005-2006, disa veprime të MIP-it rajonal të mëparshëm 2002-2004 nuk u përfshinë për t'u adresuar në 2005-en dhe 2006-en. Ky është rasti me mbështetjen në fushën e menaxhimit të kufijve pasi tashmë kjo duhet të menaxhohet në nivel kombëtar. MIP-et kombëtare 2005-2006 do të mbulojnë gjithashtu fushën e stabilitetit demokratik, ndërkohë që kthimi i refugjatëve do të mbështetet kryesisht nga zhvillimi social-ekonomik i drejtuar ndaj zonave me popullatë të madhe minoritare dhe me aktivitetet e pakta ekonomike. Për sa i përket promovimit të tregtisë, masat do të merren kryesisht në nivel kombëtar, duke i lënë pjesës rajonale veprimet e nevojshme për të mbështetur aktivitetet specifike rajonale. Kjo shpjegon pse këto 2 aktivitete nuk janë propozuar në programin rajonal.

Struktura e programit rajonal 2005 ndjek strukturën e MIP-it dhe adreson 5 fushat prioritare të identifikuara në të: ngritja e institucioneve, drejtësia dhe çështjet e brendshme, bashkëveprimi ndërkufitar, zhvillimi i sektorit privat dhe i infrastrukturës. Fushat përkatëse të sektorëve janë paraqitur nëpër anekset që e shoqërojnë atë.

Veprimet e propozuara brenda këtyre fushave prioritare korrespondojnë me prioritetet e identifikuara në MIP-in rajonal dhe janë zgjedhur në përputhje me kriteret e kuadrit cilësor të relevancës, fizibiliteti, efektivitetit dhe menaxhimit: veprimet e propozuara janë në përputhje të plotë me prioritetet e MIP-it dhe korrespondojnë me prioritetet e pSA për vendet e përfshira në të. Ato marrin në konsideratë kuadret e politikave të vendeve dhe statusin e implementimit të projekteve/iniciativave ekzistuese në nivel kombëtar dhe rajonal. Veprimet e propozuara janë identifikuar gjithashtu me qëllimin për të shpërndarë përfitime të prekshme dhe të qëndrueshme për target-grupet me një vlerësim të hamendësimeve dhe

rreziqeve dhe kur është e nevojshme, identifikimin e kushtëzimit paraprak të nevojshëm për lançimin e veprimeve. Për më tepër, instrumentet e implementimit të mirëprovuara, tashmë ekzistuese, do të përdoren, në disa raste të aplikimit të vendeve candidate, për të siguruar sinergji dhe ekonomi të shkallës.

Ky program veprimi konsiston në projektet në fushat prioritare si më poshtë:

Ngritja e institucioneve

Objekti është të kontribojë për të rritur kapacitetet e administratave publike të vendeve të Ballkanit Perëndimor të ndërrmarin detyrimet e tyre nën PSA dhe në veçanti të rrisë aftësitë e tyre për të përshtatur legjislacionin vendas me EU *Acquis* dhe zbatimin e tij. Ai kërkon gjithashtu të rritë kapacitetet e përgjithshme administrative të vendeve për sa i takon funksionimit të shtetit dhe përmirësimit të cilësisë së shërbimeve, si dhe përgjegjësinë përpara qytetarëve. Për këtë qëllim, është e rëndësishme që nëpunësit civilë të administratave të zhvillojnë dhe të kuptojnë parimet dhe praktikën më të mira të administratave të vendeve anëtare të KE-së.

Kjo duhet të arrihet nëpërmjet studimeve teknike, trajnimeve të specializuara dhe misionëve. E gjithë kjo duhet të jetë si shtesë e aktiviteteve të zhvilluara në nivel kombëtar, nëpërmjet organizimit të evenimenteve rajonale, seminareve dhe riekzaminimeve, duke përfshirë përfaqësues nga vende të ndryshme të Ballkanit Perëndimor në të njëjtën kohë.

Propozohet që të përdoren instrumente ekzistuese si TAIEX dhe SIGMA, të cilat kanë demonstruar tashmë dobishmërinë e tyre në mbështetje ndaj vendeve aderuese. Kjo përjashtojë do të ndihmojë për të përfutur në mënyrë maksimale nga eksperiencat tashmë ekzistuese dhe për të arritur sinergji dhe ekonomi të shkallës.

Për sa i përket Shkollës Rajonale për Administratën Publike, duke ndjekur edhe rekomandimet e konkluzioneve të Selanikut, hapa të mëtejshëm për ngritjen e një shkolle trans-nacionale për administratën publike do të ndërmerren.

Mbështetja në këtë sektor ka si qëllim gjithashtu të rrisë nivelin e të kuptuarit dhe vazhdimësinë në rastin e Agjencisë Europiane të Mjedisit, të përmbajtjes së punës dhe funksionimit të agjencive komunitare kyçe, puna e të cilave mund të jetë e rëndësishme për vendet e Ballkanit Perëndimor.

Për këtë prioritet, ndërhyrjet e mëposhtme janë parashikuar:

- ngritja e kapaciteteve administrative, duke përfshirë përafrimin e legjislacionit, duke marrë pjesë në aktivitete të implementuara nga TAIEX.

- mbështetje për reformën në administratën publike dhe në veçanti aspekteve të lidhura me kontrollin financiar, auditimin dhe menaxhimin financiar, prokurimin publik dhe administrimin e taksave-SIGMA

- Shkolla Rajonale e Administratës Publike; Faza I: nisja e një kompleksi të parë evenimentesh edukuese.

- përgatitja për pjesëmarrjen e vendeve të Ballkanit Perëndimor në agjenci të specializuara komunitare. Follow-up për pjesëmarrjen e vendeve të Ballkanit Perëndimor në aktivitete të Agjencisë Europiane të Mjedisit.

Drejtesia dhe çështjet e brendshme

Objekti i përgjithshëm i veprimeve të propozuara në këtë seksion është të sjellë mekanizmat tashmë ekzistues të bashkëpunimit rajonal p.sh. SECI konform zhvillimeve dhe praktikave më të mira të BE-së, si dhe të ndërtojë platformat kombëtare për bashkëpunimin ndërkombëtar të policisë.

Veprimet e propozuara kanë si qëllim të përfitojnë në maksimum nga aktivitete tashmë ekzistuese në nivel rajonal, p.sh. SECI dhe/ose nën asistencën e siguruar nga programet CARDS ose donatorë të tjerë p.sh. mbështetja ndaj zyrave qendrore kombëtare. Komplementaritetet do të arrihet me mbështetjen substanciale të sektorit si pjesë e programeve kombëtare.

Për nga vetë natyra e sektorit, implementimi do të jetë subjekt i një numri kushtesh siç është shpjeguar edhe në fushën e sektorit. Përsa i takon mekanizmave të bashkëpunimit rajonal është me rëndësi që mekanizmat e propozuar/zhvilluara të jenë në përputhje të plotë me praktikën brenda BE-së. Një parakusht për çdo lloj bashkëpunimi ndërkombëtar të policisë do të jetë gjithashtu puna paraprake e nevojshme dhe marrëveshja për sa i përket përdorimit dhe mbrojtjes së të dhënave për shkëmbim.

Dy projekte të identifikuar në MIP 2005-2006 nuk janë propozuar si pjesë e Programit Rajonal 2005. Ato kanë të bëjnë me bashkëpunimin e gjyqësorit, ku tashmë është duke u zbatuar një projekt, i cili adreson: legjislacionin e BE-së, bashkëpunimin dhe krijimin e rrjeteve, ngritjen dhe zhvillimin e kapaciteteve kombëtare dhe sidomos ngritja e një rrjeti rajonal prokurorësh. Ky projekt me një shumë prej

5 mln eurosh është duke prodhuar rezultate të vlefshme dhe pritet që të zgjasë deri në mesin e vitit 2007. Lançimi i aktiviteteve shtesë në këtë fazë do të vinte në rrezik kapacitete absorbuese të limituara të administratave kombëtare të gjyqësorit. Propozohet që kjo të adresohet në programin tjetër për vitin 2006. Projekti tjetër i treguar në MIP ka të bëjë me identifikimin e një numri treguesish për policinë dhe gjyqësorin. Një punë parapërgatitore jashtë këtij programi mund të lançohet me mbështetjen e fondeve të 2005-ës, duke pasur si qëllim propozimin e një veprimi të detajuar gjatë programimit të vitit tjetër.

Për këtë prioritet, ndërhyrjet e mëposhtme janë parashikuar:

- mbështetje ndaj qendrës së SECI-it si një mekanizëm për bashkëpunimin rajonal të policisë;
- mbështetje për ngritjen ose promovimin të qendrave kombëtare të koordinimit, me qëllim lehtësimin e shkëmbimit të informacionit dhe hetimeve ndërkombëtare.

Bashkëpunimi ndërkufitar

Objektivi i përgjithshëm i aktiviteteve të këtij prioriteti është mbështetja ndaj bashkëpunimit në nivel rajonal dhe lokal si brenda rajonit të CARDS-it, ashtu edhe midis vendeve të Ballkanit Perëndimor dhe vendeve anëtare dhe kandidate të BE-së, duke përforcuar kështu një ndër objektivat kyç të CARDS-it, atij të promovimit të bashkëpunimit rajonal, transnacional dhe ndërkufitar. Veprimi i propozuar ka si qëllim gjithashtu të vazhdojë mbështetjen ndaj programeve të fqinjësisë të lançuara në 2004-ën.

Fakti që Kroacia ka fituar të drejtën për të marrë fonde nga ndihma e paraaderimit që nga janari i vitit 2005, duke përfshirë edhe Phare CBC, ka çuar në përfundimin se kontributet për pjesëmarrjen e saj në programet e fqinjësisë do të financohen nga Phare CBC. Është kjo arsyeja që shumica e parashikuar për këtë vit për kontributin e CARDS-it në programet e fqinjësisë do jetë 12.2 mln në vend të 15 mln të parashikuar fillimisht. Kjo shifër është llogaritur duke deduktuar kontributin e CARDS-it nga programi. Interreg Sllovaki/Hungari/Kroaci dhe duke reduktuar në mënyrë propocionale kontributin e programeve me shumë vende si Itali-Adriatik dhe CADSES.

Për këtë prioritet, ndërhyrjet e mëposhtme janë parashikuar:

- kontribut i mëtejshëm për programet e fqinjësisë;
- bashkëpunimi ndërkufitar PSA;

Zhvillimi i sektorit privat

Objektivi i përgjithshëm i veprimeve të propozuara në këtë fushë është stimulimi i potencialit thelbësor të pashfrytëzuar të Masave Autonome të Tregtisë (ATM) dhe lehtësojë thithjen e investimeve të huaja direkte në rajon. Kjo duhet të arrihet duke rritur ndërgjegjësimin për mundësitë e ofruara nga ATM-të dhe stimulojë konkurrencën e operatorëve ekonomikë në rajon, si dhe të lehtësojë dialogun e tyre me homologët e tyre në vendet anëtare të BE-së. Gjithashtu objektivi është të identifikojë sektorët target në rajon dhe të rrisë aftësitë e tyre për marrjen në konsideratë të investuesve të huaj potencialë.

Ky veprim ka si qëllim të përfitojë në maksimum nga asistenca e dhënë tashmë dhe nga aktivitetet tashmë ekzistuese, të cilat promovojnë potencialin për investime të huaja në rajon.

Për këtë prioritet, ndërhyrjet e mëposhtme janë parashikuar:

- promovimi i investimeve;
- mbështetje ndaj biznesit/tregtisë dhe organizatave të promovimit të investimeve.

Zhvillimi i infrastrukturës

Objektivi i përgjithshëm i veprimeve të propozuara nën këtë prioritet është inkurajimi dhe përsheptimi i investimeve në strukturën transkufitare (transporti, energjia dhe mjedisi). Kjo do të bëhet nëpërmjet përgatitjes së një faciliteti për përgatitjen e projekteve e cila do të lehtësojë investimet IFI në rajon. Ai do të bazohet në punën përgatitore të bërë tashmë nën kujdesin e Grupit Drejtues të Infrastrukturës për sa i përket identifikimit të projekteve të prioritetit rajonal të cilat kanë mundësinë të thithin investimeve dhe janë të avancuara në mënyrë të mjaftueshme në tre fushat e sipërpërmendura. Një mekanizëm i vetëm fleksibël multisektorial për të reduktuar kostot administrative është parashikuar pa ndarje në sektor prapakisht.

Projekti i dytë do të ketë si qëllim vazhdimin e mbështetjes për pjesëmarrjen e vendeve të Ballkanit Perëndimor në REREP, i cili është aktualisht duke iu afruar fundit në shtator 2006.

Kushtëzimi në lidhje me veprimin e parë do të lidhet me mbështetjen e dhënë ndaj projekteve me karakter rajonal dhe të favorshëm për investimet. Një mekanizëm aprovimi do të ngrihet, në diskutim me ISG-në, për të siguruar që projektet e financuara nga ky facilitet të korrespondojë me prioritetet rajonale dhe që ka ngjashmëri të jenë të favorshme për investimet. Për sa i takon veprimin e dytë dhe me qëllim rritjen e aftësive të marrjes në pronësi të aktiviteteve, bashkëfinancim nga burime të tjera duhet të kërkohet.

2 projekte të identifikuar në MIP 2005-2006 nuk janë propozuar për t'u përfshirë në këtë program

rajonal. E para ka të bëjë me energjinë, ku mbështetja për Komunitetin e Energjisë për EJK është lançuar. Për sa i përket shoqërisë së informacionit, pavarësisht rëndësisë strategjike të saj, është shumë herët, për arsye të situatës së përgatitjes së përfutuesve, të adresohen projekte rajonale në sektorin e ICT-së. Gjithsesi, një tjetër linjë buxheti tashmë ekzistuese e CARDS-it mund të përdoret për të bërë studime fizibiliteti në mbështetje të programimit të asistencës së ardhshme rajonale. Përfshirje plotësuese e TAIEK-it do të kërkohej.

Për këtë prioritet, ndërhyrjet e mëposhtme janë parashikuar:

- faciliteti i përgatitjes së projekteve për transportin, energjinë dhe ambientin;
- mbështetje e mëtejshme për sekretariatit e RREP.

Implementimi

Programi rajonal i veprimit CARDS 2005 do të implementohet nga Komisioni Europian në përputhje me nenin 53(1) të rregullores së Këshillit (EK, Euroatom) nr.1605/2002 të datës 25.6.2002 mbi rregulloren financiare të aplikueshme për buxhetin e përgjithshëm të Komuniteteve Europiane.

Ndërhyrjet e mëposhtme do të implementohen në përputhje me nenin 53 (1) të rregullores financiare:

- OBZHE (OECD) do të implementojë ndërhyrjen e SIGMA-s parashikuar në sektorin e ngritjes së institucioneve;
- REC do të implementojë veprimin në fushën e ambientit, parashikuar në sektorin e infrastrukturës.

Pjesë të programit në fushën e bashkëpunimit rajonal do të ekzekutohen nga Agjencia Europiane për Rindërtim në përputhje me nenin 53(2) të rregullores financiare dhe nenit 4(1) dhe 7(2a) të Rregullores së Këshillit nr.2666/2000 të 5 dhjetorit 2000.

Përveç sa më sipër, me qëllim që të implementohen ndërhyrjet e tjera të parashikuara në fishat e sektorit, kontrata për thirrje për propozime dhe asistencë teknike mund të konkludohen për të siguruar shërbime. Kontrata për pajisje mund të konkludohen për pajisje të specializuara. Informacion i mëtejshëm sigurohet në fishat përkatëse të sektorëve.

Kontratat për shërbimet, punimet dhe pajisjet duhet të konkludohen në përputhje me procedurat e tenderimit dhe kontraktimit të parashikuara në rregulloren financiare dhe instruksionet të tjera relevante.

Përpjekje do të bëhen për të përmirësuar njohuritë dhe aftësitë për marrjen e pronësisë së programit rajonal nga administratat e vendeve të Ballkanit Perëndimor. Një eveniment rajonal u zhvillua në Shkup në prill 2005, në të cilën morën pjesë delegacionet e KE-së dhe përfaqësues të autoriteteve kombëtare dhe mendohet të organizohen edhe të tjera çdo 6 muaj. Ky program do të monitorohet dhe supervizohet nga shërbimet e KE-së.

Llogaritë dhe veprimet e komponentëve të programit mund të kontrollohen në intervale nga një auditor i jashtëm i kontraktuar nga Komisioni pa paragjykime për përgjegjësitë e KE-së, duke përfshirë këtu Zyren Europiane të Antimashtrimit (OLAF) dhe Gjykatën e Llogarive të BE-së.

4. Asistenca e kaluar e KE-së dhe mësimet të nxjerra

Periudha e programit/viti	Të alokuara (euro)	Të kontraktuara* (euro)	Të paguara (Euro)
CARDS rajonal 2002	43.5	40.90	19.13
CARDS rajonal 2003	31.5	20.95	8.13
CARDS 2004 (NP)	15	0	0

* Të kontraktuara deri në korrik 2005

Në menaxhimin e programeve me shumë vende, një numër pikash të përgjithshme kanë dalë për sa i përket mësimet të nxjerra, të cilat janë të një rëndësie të veçantë në programin rajonal:

- nevoja për të pasur një vlerë të shtuar të qartë për sa i përket dimensionit rajonal;
- nevoja për një sipërmarrje gjithnjë në rritje nga autoritetet kombëtare dhe delegacionet e KE-së/EAR për të siguruar komplementaritet me aktivitet kombëtar;
- përqendrim në një numër të reduktuar sektorësh;
- konsideratë aktivitetet të filluara tashmë për të siguruar vazhdimësi dhe statusi aktual i implementimit për të shmangur mbivendosjet;
- pjesëmarrje e rritur e aktorëve kryesorë në këtë stad.

Aktivitetet e propozuara dhe metodat e sugjeruara të identifikimit/implementimit janë dizenuar duke marrë në konsideratë mësimet e nxjerra.

5. Veprime plotësuese

Ky program vjetor ka si qëllim të plotësojë veprimet e parashikuara në nivel kombëtar. Një analizë e detajur është bërë, sektor pas sektori, në të cilën situata aktuale si përsa i përket projekteve të implementuara, ashtu edhe zhvillimit të politikave është marrë në konsideratë. Në veçanti, programet e mëparshme rajonale janë përdorur si inpute për këtë program.

Kroacia merr pjesë tashmë me fonde kombëtare në një numër programesh. Fokusi i veçantë në mbështetjen rajonale të administratës publike është për të siguruar që aktivitetet e financuara nën buxhetin rajonal të korrespondojnë me aktivitetet e karakterit rajonal, të cilat përfshijnë disa vende të PSA-së në të njëjtën kohë, duke përfshirë këtu edhe Kroacinë. Me përjashtim të rastit të bashkëpunimit ndërkufitar të paguara nga Phare, Kroacia është e përfshirë në të gjitha aktivitetet nën këtë program rajonal.

Vende të tjera të rajonit mund të ndodhen në të njëjtën situatë gjatë periudhës së implementimit të programit.

6. Koordinimi donatorëve

Koordinimi i donatorëve për sa i përket autoriteteve kombëtare, do të sigurohet nga delegacionet e KE dhe EAR si pjesë e takimeve të tyre në vend. Për më tepër, misioni i programimit do të përfshijë diskutime me autoritetet kombëtare dhe aktorët kryesorë.

Termat e referencës për implementimin e projekteve do të diskutohen me delegacionet-EAR, të cilat do të verifikojnë përmbajtjen duke iu referuar bakgrundeve kombëtare.

Për të konkluduar, Komisioni mban takime të rregullta koordinuese me aktorët kryesorë në nivel rajonal si p.sh. me IFI-n nëpërmjet grupit të punës Inter-service.

7. Kostot dhe financimi

Përmbledhje e alokimeve për programin e veprimit 2005

Projekti	Buxheti në milion Euro 2005
Ngritja e institucioneve	13.5
Ngritja e kapaciteteve administrative duke përfshirë përafrimin e legjislacionit-TAIEK	6
Reforma e administratës publike-SIGMA	4
Shkolla e administratës Publike	1
Agjencitë komunitare	2.5
Drejtësia dhe çështjet e brendshme	2.2
Mbështetje për qendrën e SECI-t	1
Njësitë bashkëvepruese të implementimit të ligjit	1.2
Bashkëveprimi ndërkufitar	17.2
Programet e fqinjësisë	12.2
Bashkëveprimi ndërkufitar-pSA	5
Zhvillimi i sektorit privat	3
Promovimi i investimeve	2
Mbështetje për biznesin, tregtinë, dhe agjencitë/organizatat e promovimit të investimeve	1
Zhvillimi i infrastrukturës	12
Faciliteti i përgatitjes së projekteve të infrastrukturës	10
Mjedisi	2
Totali	47.9